

Diana BOTĂU

Cauza Metin Gültekin et alii c. Turcia

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Secția a II-a

Cauza Metin Gültekin et alii c. Turcia

Cererea nr. 17081/06

Hotărârea din 6 octombrie 2015

Art. 2 din Convenție – „Dreptul la viață”

Circumstanțele cauzei

Petenții, Metin Gültekin, Gülten Gültekin, Tanju Gültekin și Selma Karaduman s-au născut în 1960, 1963, 1988 și, respectiv, în 1986, și trăiesc în localitatea Zonguldak, din Turcia. Toți petenții sunt înrudiți cu Toğay Gültekin, care a decedat în timpul efectuării serviciului militar. Astfel: primii doi petenți sunt părinții lui Toğay Gültekin, al treilea petent este fratele său, iar a patra petentă este logodnica lui.

Toğay Gültekin s-a născut în 1983 și a început serviciul militar obligatoriu la 22 august 2003, în orașul Kırklareli. La acea dată, el nu avea nici o problemă medicală cunoscută.

La 17 martie 2004, Toğay Gültekin a fost consultat de un medic, la regiment, iar acesta a hotărât să-l trimită la un spital specializat în boli infecțioase. La 22 martie 2004, în urma unui nou consult la infirmeria regimentului, un alt medic l-a trimis la Spitalul Universitar Trakya („Spitalul Universitar”), ca suspect de hepatită și meningoencefalită. A doua zi, Toğay Gültekin a fost trimis la spitalul din Edirne, unde, după efectuarea mai multor analize, a fost diagnosticat cu hepatită fulminantă (insuficiență hepatică acută). La 24 martie 2004 s-a decis transferul lui la Spitalul Haydarpaşa GATA din Istanbul, pentru un transplant de ficat. A ajuns la spitalul din Istanbul în aceeași zi, după-amiaza, iar la sosire a fost internat la secția de terapie intensivă.

La 27 martie 2004, ora 5:15 p.m., Toğay Gültekin a decedat la spitalul Haydarpaşa GATA din Istanbul. Nu i s-a făcut nicio autopsie.

La unitatea militară în care Toğay Gültekin își îndeplinea serviciul militar s-a efectuat o anchetă. La 30 și 31 martie 2004, au fost interogați de superiorii lor, unsprezece militari care l-au cunoscut sau care au avut de-a face cu Toğay Gültekin.

Toți cei unsprezece militari au afirmat că Toğay Gültekin vorbise cu comandantul său la 16 februarie 2004, căruia i-a spus că avea un prieten cu hepatită și că bănuiește că s-a infectat și el cu același virus. Comandantul l-a trimis la infirmeria regimentului, unde i s-au făcut o serie de analize, care nu au indicat însă prezența virusului hepatic.

Unul dintre cei unsprezece militari era chiar medicul care îl consultase pe Toğay Gültekin la infirmeria regimentului, în 22 martie 2004. Acesta a declarat că Toğay Gültekin venise la el în acea zi pentru că se simțea rău, iar culoarea urinei îi era mai închisă decât de obicei. Medicul l-a trimis să-și facă un examen de urină, iar când a văzut rezultatele, a observat o problemă. În aceeași zi, a solicitat ca Toğay Gültekin să fie trimis la Spitalul Universitar.

Pe baza declarațiilor menționate mai sus, ofițerii care au efectuat ancheta au conchis că autoritățile militare au acționat în conformitate cu obligațiile care le reveneau, oferindu-i asistență lui Toğay Gültekin, și că nu li se poate atribui nici o vină în legătură cu moartea acestuia.

La 28 septembrie 2004 petenții au inițiat proceduri judiciare în fața Curții Administrative Militare Supreme, prin care au solicitat despăgubiri din partea Ministerului Apărării. Ei au susținut, în special, că Toğay Gültekin nu a primit îngrijiri medicale prompte și imediate, la regimentul militar.

Potrivit petenților, documentele oficiale indică faptul că Toğay Gültekin a fost consultat de un medic al regimentului, la 17 martie 2004, iar acesta a recomandat transferul pacientului la un spital specializat în boli infecțioase. Autoritățile militare nu au urmat însă această recomandare. Când starea de sănătate a lui Toğay Gültekin s-a deteriorat, el a fost consultat din nou la regiment, în 20 martie 2004, de un alt medic. Acest al doilea medic nu a solicitat analize de urină sau de sânge și l-a trimis înapoi la unitatea militară. Când starea de sănătate a lui Toğay Gültekin s-a deteriorat și mai mult, el a fost consultat a treia oară, la 22 martie 2004, și de această dată i s-au efectuat analize de urină. Medicul care a evaluat rezultatele analizelor a considerat că era posibil ca Toğay Gültekin să aibă hepatită sau meningoencefalită și a solicitat ca pacientul să fie trimis la spital. Cu toate acestea, Toğay Gültekin a fost urcat într-un autobus și trimis la spital abia a doua zi. Petenții au susținut că aceste întârzieri excesive sunt cele care i-au provocat moartea. Ei au subliniat că Toğay Gültekin își efectua serviciul militar și, din acest motiv, nu putea să părăsească unitatea medicală și să solicite îngrijiri medicale, din proprie inițiativă. Ca atare, autorităților le revenea obligația de a-i proteja sănătatea și de a-i asigura la timp îngrijiri medicale.

La 14 ianuarie 2005, Ministerul Apărării i-a comunicat instanței propriile sale observații. Pe baza declarațiilor făcute de soldații aceluiși regiment, Ministerul a susținut că Toğay Gültekin s-a întâlnit la 16 februarie 2004 cu comandantul lui, căruia i-a spus că avea un prieten diagnosticat cu hepatită și că bănuiește că s-ar fi infectat și el. I s-au făcut analize de sânge, însă rezultatele nu au indicat nimic anormal.

Ministerul Apărării a susținut că Toğay Gültekin nu s-a prezentat la infirmerie între 16 februarie și 20 martie 2004; el a fost consultat de un medic în 20 martie 2004, la infirmeria regimentului, după care a fost trimis înapoi la unitatea militară. Potrivit Ministerului, autoritățile militare nu au acționat în mod neglijent, cu privire la problemele medicale ale lui Toğay Gültekin.

În replică, petenții au susținut că nu există nici o dovadă care să indice faptul că lui Toğay Gültekin i s-ar fi efectuat analize de sânge, în 16 februarie 2004. Registrele medicale precizează în mod clar că acesta a fost consultat de un medic în 17 martie 2004, la infirmeria regimentului, și că acel medic a decis trimiterea pacientului la o clinică de boli infecțioase.

În timpul procedurilor judiciare, Curtea Administrativă Militară a angajat trei experți medicali, profesori la departamentul de boli infecțioase al Universității de Medicină Gazi, pentru a clarifica dacă autoritățile militare au acționat în mod neglijent. Într-un raport din 20 septembrie 2005, experții medicali au formulat următoarea concluzie:

Două dintre cauzele hepatitei fulminante sunt virusul hepatitei A și virusul hepatitei B. Hepatita A poate fi contactată atunci când se bea apă contaminată sau când se consumă fructe și legume crude. Hepatita B se transmite prin contact sexual sau prin intrarea în contact cu

sânge infectat, prin intermediul unor obiecte intime, cum sunt periutele de dinți, lamele de ras sau acele. Serviciul militar nu creează, în sine, un risc special de infectare cu hepatită.

După examinarea fișelor medicale aflate la dosarul cauzei, experții au apreciat că primele simptome referitoare la boala lui Toğay Gültekin au devenit evidente la 20 martie 2004, iar starea lui s-a deteriorat ulterior, timp de o săptămână, până la decesul său. Primele simptome ale bolii de ficat (insuficiență hepatică acută), care este cauzată de virusii hepatitei A și B, includ oboseala și stări de rău care nu sunt specifice unui anumit organ. Ele pot fi similare simptomelor pe care le are o infecție a tractului respirator superior. Abia după apariția unor simptome tipice, cum ar fi icterul, devine mai ușor de diagnosticat.

Boala provocată de acești doi virusi (hepatita) poate fi mai gravă în cazul adulților. Potrivit fișelor medicale din dosarul cauzei, Toğay Gültekin s-a contaminat atât cu virusul hepatitei A, cât și cu cel al hepatitei B, într-un interval scurt de timp, iar ficatul lui a fost infectat cu ambii virusi, în același timp. Aceasta este o situație care agravează degradarea ficatului și crește riscul hepatitei fulminante (insuficiență hepatică acută, cu deteriorare rapidă). Rata mortalității, în cazul hepatitei fulminante, este de 70%, în prima săptămână; un transplant de ficat este singura metodă capabilă să asigure supraviețuirea pacientului. În mod normal, pacientul este internat, sub supraveghere atentă.

Având în vedere înscrisurile aflate la dosar, experții nu au constatat nici o întârziere, eroare sau neglijență, în privința tratamentului medical care i-a fost oferit lui Toğay Gültekin, la infirmeria regimentului său, la Spitalul Universitar sau la Spitalul GATA din Haydarpaşa”.

Petenții au formulat obiecții la acest raport de expertiză. În opinia lor, autoritățile au acționat neglijent, prin faptul că au întârziat transferarea lui Toğay Gültekin la spital. Deși medicul de la regimentul militar a decis, la 17 martie 2004, trimiterea lui Toğay Gültekin la o clinică de boli infecțioase, autoritățile militare au dat curs acestei decizii abia la 23 martie 2004. Petenții i-au solicitat Curții Administrative Militare completarea dosarului cu un raport suplimentar de expertiză medicală.

La 26 octombrie 2005, Curtea Administrativă Militară a respins cererea petenților. În motivarea hotărârii sale, instanța s-a întemeiat pe raportul de expertiză medicală rezumat mai sus și a considerat că autorităților militare nu li se poate atribui nici o vină pentru moartea lui Toğay Gültekin. În hotărâre nu s-a făcut nici o referire la omisiunea de a-l trimite pe Toğay Gültekin la spital, în 17 martie 2004.

Petenții au solicitat modificarea hotărârii pronunțate de Curtea Administrativă Militară și au susținut, *inter alia*, că în ipoteza în care, așa cum se afirmă, Toğay Gültekin i-ar fi spus comandantului său, la 16 februarie 2004, că s-ar putea să fie infectat cu hepatită, superiorul lui ar fi trebuit să-l ia în serios și să-l trimită la spital. Cu toate acestea, nu există nici o dovadă care să indice că s-ar fi luat vreo măsură. Petenții au mai subliniat că plângerea lor nu se referă la perioada care a urmat transferului lui Toğay Gültekin la spital, ci la neglijența autorităților, respectiv la faptul că nu l-au transferat pe Toğay Gültekin la spital, între 17 și 23 martie 2004.

La 28 decembrie 2005, Curtea Administrativă Militară a respins cererea petenților.

Pretinsa violare a Articolului 2 din Convenție

Petenții au susținut că întârzierea cu care Toğay Gültekin a fost transferat de la regiment la spital i-a amânat accesul la un tratament adecvat și i-a cauzat moartea. De vreme ce Toğay Gültekin se afla sub autoritatea administrației militare, în timpul efectuării serviciului militar

obligatoriu, statul trebuie tras la răspundere pentru moartea lui, care a intervenit ca urmare a neglijenței autorităților.

Guvernul a contestat argumentele petentului.

Curtea a analizat plângerea petentului din perspectiva art. 2 al Convenției, care, în limita relevanței, prevede următoarele:

1. Dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege. (...).

Curtea a constatat că plângerea nu este în mod manifest nefondată, în sensul art. 35 § 3 din Convenție, și că nu există nici un alt motiv de inadmisibilitate.

În fond, petenții au susținut că Toğay Gültekin a decedat ca urmare a neglijenței autorităților militare.

Guvernul a susținut că după ce Toğay Gültekin și-a înștiințat comandantul (la 16 februarie 2004) că s-ar putea să se fi infectat cu hepatită, i s-au făcut analize de sânge, în aceeași zi, iar rezultatele au fost negative. Cu toate că autoritățile nu mai găsesc și nu pot prezenta *Curții* rezultatele analizelor, în registrele medicale s-a notat faptul că un astfel de raport de analize a fost obținut, într-adevăr, în acea zi.

Începând cu data de 20 martie 2004, Toğay Gültekin a primit tratamentul necesar, i s-au făcut analize și a fost trimis la diferite spitale, în funcție de stadiul bolii. În cadrul procedurilor judiciare interne s-a efectuat o expertiză medicală, iar experții au considerat că netransferarea lui Toğay Gültekin la spital, în 17 martie 2004, nu poate fi considerată o omisiune culpabilă. Având în vedere că Toğay Gültekin a fost consultat și trei zile mai târziu, la 20 martie 2004, întârzierea de trei zile cu care a fost transferat la spital nu echivalează cu o violare a Convenției. Guvernul a subliniat, de asemenea, și faptul că Toğay Gültekin a contactat doi viruși, în același timp, ceea ce a determinat o progresie rapidă a bolii lui.

Potrivit Guvernului, lui Toğay Gültekin nu i s-a efectuat autopsie, întrucât acesta a decedat în spital. În plus, familia nu a formulat vreo cerere pentru deschiderea unei investigații referitoare la moartea lui, iar autoritățile nu au făcut din oficiu astfel de cercetări. O anchetă administrativă s-a efectuat, totuși, în cadrul unității militare. De asemenea, petenții au primit suma de aproximativ 2690 de euro, din partea Fundației Mehmetçik (o fundație creată pentru a ajuta familiile militarilor decedați în timpul serviciului).

Aprecierea Curții

Curtea reiterează că art. 2 din Convenție consacră una dintre valorile fundamentale ale societăților democratice care alcătuiesc Consiliul Europei¹. Prima propoziție a art. 2 parag. 1 din Convenție îi impune statului nu doar să se abțină de la a lua viața cuiva, în mod intenționat și ilegal, ci și să adopte măsurile necesare pentru a proteja viața celor aflați sub jurisdicția lui².

Curtea a subliniat și cu alte ocazii că persoanele lipsite de libertate, cum sunt deținuții, se află într-o poziție vulnerabilă, iar autoritățile au obligația să le protejeze³. Atunci când este citită din perspectiva obligației pozitive descrisă în paragraful anterior, această îndatorire de a oferi protecție se extinde și la binele și sănătatea persoanelor lipsite de libertate și implică

¹ A se vedea *McCann et alii c. Regatul Unit*, 27 septembrie 1995, § 47, Seria A, nr. 324.

² A se vedea *L.C.B. c. Regatul Unit*, 9 iunie 1998, § 36, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-III; și *Osman c. Regatul Unit*, 28 octombrie 1998, § 115, *Reports* 1998-VIII.

³ A se vedea *Salman c. Turcia* [MC], nr. 21986/93, § 99, ECHR 2000-VII.

obligatia autoritatilor de a le oferi acestor persoane ingrijirea medicala necesara pentru protectia vietii. Deteriorarea gravă a stării de sănătate a unei persoane aflată într-un centru de detenție ridică, inevitabil, dubii serioase cu privire la adecvarea tratamentului medical primit acolo. Astfel, atunci când un deținut moare ca urmare a unei probleme de sănătate, statul trebuie să ofere o explicație rezonabilă cu privire la cauza morții și la tratamentul administrat acelei persoane, înaintea decesului⁴.

Remarcând similitudinea evidentă dintre situația deținuților și cea a recruților aflați în timpul serviciului militar, Curtea a statuat deja că și recruții se află, cu totul, în mâinile statului, iar Părțile Contractante trebuie să ofere o explicație plauzibilă pentru orice vătămare sau deces care intervine în timpul serviciului militar⁵.

Curtea va examina plângerile petenților, din perspectiva principiilor expuse mai sus. În acest scop, Curtea reține că Toğay Gültekin și-a început serviciul militar la 22 august 2003 și se afla în timpul serviciului militar atunci când au apărut primele lui probleme de sănătate, în martie 2004. Părțile nu contestă că, în timpul îndeplinirii serviciului militar, el nu putea să părăsească regimentul din proprie inițiativă, pentru a primi tratament medical la un spital ales de el.

În acest punct, Curtea subliniază că în cererea care i-a fost adresată de petenți, aceștia nu se plâng de faptul că Toğay Gültekin a contactat hepatită ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni imputabile autorităților militare. Ei nu pretind nici că tratamentul medical care i-a fost aplicat lui Toğay Gültekin, după spitalizarea din 23 martie 2004, a fost necorespunzător sau insuficient. Plângerea lor se referă doar la faptul că autoritățile militare nu l-au trimis pe Toğay Gültekin la spital, în 17 martie 2004, contrar deciziei medicului care l-a examinat în acea zi, și la omisiunile lor subsecvente și repetate de a-l duce la spital, până la 23 martie 2004. Petenții susțin că aceste întârzieri au cauzat moartea lui Toğay Gültekin. Analiza Curții se va limita, prin urmare, la aceste elemente specifice ale plângerii formulate de petenți.

În acest sens, Curtea consideră că nu este datoria ei să stabilească dacă întârzierea de șapte zile a cauzat sau nu moartea lui Toğay Gültekin. Într-adevăr, nu îi revine Curții rolul de a se pronunța asupra unor chestiuni aflate exclusiv în sfera de expertiză a specialiștilor medicali⁶. Așa cum s-a explicat mai sus, autoritățile naționale sunt cele care au obligația de a stabili dacă întârzierile au influențat sau nu moartea lui Toğay Gültekin și tot lor le revine sarcina de a oferi o explicație plauzibilă pentru moartea unui soldat aflat sub controlul lor exclusiv. Prin urmare, Curtea va stabili dacă statul reclamat s-a achitat de această obligație, respectiv dacă a demonstrat că întârzierile invocate nu au influențat în mod direct decesul lui Toğay Gültekin și că autoritățile naționale au făcut tot ceea ce se putea aștepta în mod rezonabil din partea lor, în circumstanțele date, pentru a proteja viața acestuia⁷.

Pentru a stabili dacă statul reclamat s-a achitat în mod satisfăcător de sarcina lui de a demonstra că și-a respectat obligația pozitivă de a-i oferi lui Toğay Gültekin tratament medical prompt și adecvat, Curtea va ține cont de documentele aflate în posesia ei și de măsurile luate în timpul anchetei militare.

Curtea reține că petenții au inițiat procedurile judiciare pentru obținerea unor despăgubiri, în fața Curții Administrative Militare. Ce puțin teoretic, la finalul acestor proceduri, petenții ar

⁴ A se vedea *Makharadze și Sikharulidze c. Georgia*, nr. 35254/07, §§ 71-72, 22 noiembrie 2011 și jurisprudența citată aici.

⁵ A se vedea *Beker c. Turcia*, nr. 27866/03, §§ 41-43, 24 martie 2009.

⁶ A se vedea *Kozhokar c. Rusia*, nr. 33099/08, § 108, 16 decembrie 2010.

⁷ A se vedea *Salakhov și Islyamova c. Ucraina*, nr. 28005/08, § 167, 14 martie 2013.

fi putut obține o evaluare a modului în care au acționat autoritățile militare și, în cazul constatării unor neglijențe din partea acestora, ar fi obținut o despăgubire pentru prejudiciul suferit. Prin urmare, acest remediu era adecvat, în cauză, iar Curtea va ține cont, în examinarea susținerilor petenților, și de maniera în care s-au desfășurat procedurile judiciare pentru despăgubiri.

Curtea reține că hepatita este, potențial, o boală fatală, care pretinde tratament specializat. Potrivit celor trei medici, profesori universitari, ale căror opinii au fost solicitate de instanțele naționale atunci când au analizat cererea petenților pentru despăgubiri, rata de mortalitate în cazul hepatitei fulminante este de 70%, în prima săptămână de boală.

În plus, Curtea reține că autoritățile militare au primit numeroase informații în legătură cu posibilitatea ca Toğay Gültekin să fi contactat hepatită și consideră că ele au știut sau ar fi trebuit să știe de riscurile reale care existau, la adresa vieții lui⁸. Curtea subliniază, în acest sens, că potrivit informațiilor oferite de cei unsprezece militari audiați, Toğay Gültekin și-a informat comandantul, la 16 februarie 2004, în legătură cu suspiciunea că ar fi contactat hepatită. De asemenea, Curtea reamintește că medicul militar care l-a consultat pe Toğay Gültekin la 17 martie 2004, la infirmeria regimentului, a decis trimiterea lui la un spital specializat în boli infecțioase.

Deși autoritățile militare aveau, așadar, cunoștință de problemele medicale ale lui Toğay Gültekin și cu toate că ar fi trebuit să ia măsurile aflate la dispoziția lor, măsuri care erau de așteptat, în mod rezonabil, să-i protejeze sănătatea, ele nu au procedat astfel. Un aspect important, deși medicul care l-a consultat pe Toğay Gültekin la 17 martie 2004 a arătat diligență prin decizia de a-l trimite la spital, această decizie nu a fost pusă în aplicare de autoritățile militare.

Curtea reține că omisiunea de a-l duce pe Toğay Gültekin la spital, în 17 martie 2004, și susținerea că acea întârziere l-a costat viața au fost elementele centrale și esențiale ale acțiunii formulate de petenți împotriva Ministerului Apărării. Cu toate că registrele militare oficiale indicau altceva, Ministerul Apărării a negat, totuși, că Toğay Gültekin ar fi fost examinat, la 17 martie 2004, de medicul militar care a decis transferul lui la spital. Potrivit Ministerului Apărării, Toğay Gültekin nu s-ar fi prezentat la infirmerie, între 16 februarie și 23 martie 2004.

În plus, Curtea observă că importanța omisiunii de a respecta decizia medicului nu a fost examinată de Curtea Administrativă Militară, care a ales să-și întemeieze hotărârea de respingere a acțiunii petenților pe raportul de expertiză pregătit de cei trei experți medicali. Instanța națională nu a solicitat informații din partea autorităților militare, în legătură cu rațiunile din spatele omisiunii de a respecta decizia medicului și nu a luat măsuri pentru a obține un alt raport medical de expertiză – așa cum au solicitat petenții – pentru a evalua în ce măsură amânarea a contribuit la decesul lui Toğay Gültekin.

Curtea a analizat raportul de expertiză medicală rezumat mai sus și reține că, în afară de consemnarea potrivit căreia trimiterea lui Toğay Gültekin la spital a fost decisă la 17 martie 2004, decizie care nu a fost pusă în practică, cei trei experți medicali nu au examinat importanța acestei omisiuni, din punct de vedere medical.

Când i-a comunicat plângerea, Curtea i-a solicitat în mod expres Guvernului reclamat să ofere explicații cu privire la întârzierea de șapte zile, dintre 17 martie și 23 martie 2004; acesta a susținut că, potrivit experților medicali, faptul că Toğay Gültekin nu a fost trimis la spital, la 17 martie 2004, nu poate fi considerat o omisiune culpabilă. Curtea observă însă

⁸ A se vedea *Keenan c. Reaghtul Unit*, nr. 27229/95, § 90, ECHR 2001-III.

absența oricărei evaluări din partea experților medicali, în acest sens, și consideră că susținerile Guvernului sunt neîntemeiate. Din aceleași motive, Curtea nu este convinsă nici de argumentul Guvernului potrivit căruia omisiunea de a-l trimite pe Toğay Gültekin la spital nu echivalează cu o violare a Convenției, de vreme ce el a fost supus unui nou consult medical, la 20 martie 2004.

Curtea observă că abaterile autorităților militare nu se limitează la omisiunea de a-l duce pe Toğay Gültekin la spital, la 17 martie 2004. Ea reține că atunci când Toğay Gültekin a vizitat infirmeria regimentului a doua oară, la 20 martie 2004, celălalt medic militar care l-a consultat nu pare să fi solicitat informații cu privire la decizia luată de colegul lui, la 17 martie 2004, și nu pare să fi consultat fișele medicale din care ar fi putut observa că pacientul s-a plâns că s-ar putea să fi contactat hepatită, cu puțin timp în urmă. Dacă medicul (care l-a diagnosticat pe Toğay Gültekin cu o infecție a tractului respirator superior) ar fi procedat altfel, el ar fi putut realiza că simptomele erau de fapt cele ale hepatitei, iar nu ale unei infecții a tractului respirator superior – care, potrivit celor trei medici, profesori universitari, sunt similare – și ar fi putut încerca să asigure transferul lui Toğay Gültekin la spital.

Curtea reține că scăpările și omisiunile din partea autorităților militare nu s-au oprit aici. Atunci când starea lui Toğay Gültekin s-a deteriorat, iar simptomele lui nu mai putea fi interpretate greșit sau ignorate, un medic militar de la infirmeria regimentului l-a trimis la spital, cu suspiciunea de hepatită. Cu toate acestea, nici acea decizie nu a fost pusă în aplicare decât a doua zi. Așa cum este și cazul celorlalte omisiuni analizate mai sus, Guvernul nu a oferit nici o explicație și nici o justificare în legătură cu această ultimă omisiune.

Curtea a afirmat mai sus că exista expectanța ca autoritățile naționale să facă tot ceea ce este de așteptat în mod rezonabil din partea lor, în circumstanțele date, pentru a proteja dreptul la viață al lui Toğay Gültekin. După examinarea anchetei militare și a procedurilor administrative care s-au desfășurat la nivel național, și după ce a evidențiat omisiunile autorităților militare, Curtea conchide că Guvernul nu și-a îndeplinit sarcina de a demonstra că aceste autorități naționale și-au respectat obligația pozitivă de a lua, la timp, măsuri adecvate pentru a preveni finalul fatal din prezenta cauză.

În consecință, *s-a produs o violare a art. 2 din Convenție*, ca urmare a nerespectării de către Guvern a obligației lui pozitive de a proteja dreptul la viață al lui Toğay Gültekin.